

A Fővárosi Ítéltábla a dr. **P.F.** ügyvéd által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, jogtanácsos által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása iránt indított perében a **Sz.i** Törvényszék 2015. április 3. napján meghozott 26.P.21.653/2014/21. számú ítélete ellen a felperes részéről 23. sorszám alatt előterjesztett és Pf.4. sorszám alatt indokolt, az alperes részéről 22. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, a felperesnek fizetendő nem vagyoni kártérítés összegét 1.000.000 (Egymillió) forintra felemeli, és alperest arra kötelezi, hogy a **Hírlap** következő számában továbbá a **internetes portál címe** internetes portálon az alábbi nyilatkozatot tegye közzé:

„2013. február 8. napján megjelent **Hírlapban**, továbbá a **internetes portál címe** internetes portálon valótlanul állítottuk, hogy egy 46 éves **s.-i** férfi orvvadász. Valótlanul állítottuk, hogy azután is ejtett el vadakat, hogy a vadásztársaság, amelynek tagja, több évre eltiltotta a vadászati tevékenységtől, mert megsértette az etikai kódexet. Valótlanul állítottuk, hogy házkutatás során ezen férfitől a rendőrség fagyasztott vadhúsokat foglalt le, amelyeket a házukban lévő hűtőszekrényben tárolt. Valótlan tényállításainkért sajnálkozásunkat fejezzük ki.”

A felperes által az alperesnek fizetendő perköltség összegét 155.990 (Százötvenötezer-kilencszázkilencven) forintra felemeli, alperes elsőfokú perköltség fizetési kötelezettségét mellözi.

A le nem rótt kereseti illetékre vonatkozó rendelkezést akként változtatja meg, hogy felperes illetékfizetési kötelezettségét 186.300 (Száznyolcvanhatezer-háromszáz) forintra leszállítja, az állam által viselt illeték összegét 60.000 (Hatvanezer) forintra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 59.050 (Ötvenkilencezer-ötven) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt fellebbezési illetékből felperes köteles megfizetni a Nemzeti Adó- és Vámhivatal felhívására az állam javára 248.400 (Kétszáznegyvennyolcezer-négyszáz) forintot, míg a fennmaradó 112.000 (Száztizenkétezer) forint illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Felperes 2012. április 9. napján **K.L.-l** és **Sz.Cs.-vel** a **Vadásztársaság** tagjaival vendégként a vadásztársaság területén vadászaton vett részt. A vadászat során **Sz.Cs.** egy vaddisznót ejtett el, ezt a beíró könyvbe elmulasztotta rögzíteni, az elejtett vadat kizsigerelte és magával vitte. A zsigereket másnap fellelve a **Vadásztársaság** vadásmestere ismeretlen tettes ellen feljelentést tett. A **S.-i** Rendőrkapitányság előtt **ügyszám**on nyomozás indult. Az eljárás során 2012. augusztus 13. napján a felperest tanúként kihallgatták, majd 2013. február 6. napján **ügyszámú** határozattal felperes **s.-i N.** 2. szám alatti lakcímén a hatóság házkutatást, motozást, lefoglalást rendelt el. A határozat indokolása szerint valószínűsíthető, hogy a felperes lakcímén releváns bizonyítékok lelhetőek fel. 2013. február 6. napján 5 és 6 óra között felperest **Sz.Z.** tájékoztatta, hogy a rendőrség keresi, felperes ezért **Sz.Z.-**hez igyekezett. 2013. február 6. napján 6 óra 35 perckor az intézkedő rendőrök felperest pizzamában és kabátban az utcán megbilincseltek majd lakóhelyére kísérték. Bár a házkutatás során felperes együttműködő magatartást tanúsított, a bilincset a kezéről nem távolították el, így a rendőrök jelenlétében felöltözésben is felesége segítségére szorult. Ezt követően felperest bilincsből 9 óra 30 perckor a **S.-i** Rendőrkapitányságon előállították, a kényszerintézkedés alkalmazása ekként 6 óra 35 perctől 10 óra 30 percig tartott. Felperes meghallgatását 11 óra 36 perckor kezdték meg, a jegyzőkönyv lezárására 15 óra 36 perckor került sor. A felperessel ekkor közölték, hogy a rendelkezésre álló iratok alapján alaposan gyanúsítható a **s.-i, n.-i, m.-i, sz.-i, p.-i** vadásztársaságok területén rendszeres jelleggel vagyoni haszonszerzés végett orvvadász tevékenység folytatásával. Felperes a gyanúsítással szemben panaszt tett, melyet a **S.-i** Járási Ügyészség **ügyszámú** határozatával elutasított kifejtve, hogy a rendelkezésre álló iratok alapján az alapos gyanú fennáll. A **S.-i** Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Vizsgálati Alosztálya **ügyszámú** 2013. augusztus 28. napján kelt határozatával a nyomozást felperes neve, **K.L.** és **Sz.Cs.-vel** szemben megszüntette, mivel a cselekmény nem bűncselekmény, hanem szabálysértés. A keletkezett iratokat a **S.-i** Rendőrkapitányság Rendészeti Osztályához rendelte áttenni. A **S.-i** Járásbíróság **ügyszámú**, 2014. március 12. napján kelt végzésével a felperessel szemben a tulajdon elleni szabálysértési eljárást megszüntette, mivel a cselekmény nem szabálysértés. Az eljárás során keletkezett 20.910 forint költségről akként rendelkezett, hogy azt az állam viseli.

Felperest a nyomozati eljárás során a 2013. február 7. napján kelt meghatalmazás alapján dr. **P.F.** ügyvéd képviselte, akinek 2013. február 11. napján 60.000, 2013. november 21. napján 20.000, 2014. március 14. napján 25.000 forintot fizetett ki.

Alperes tájékoztatása alapján 2013. február 8-án a **Hírlapban** rövid közlemény jelent meg, az alábbi szövegezéssel:

„újságcikk címe

Sz.(zsf) - A **s.-i** kapitányság és a megyei főkapitányág rendőrei szerdán elfogtak három **s.-i** orvvadászt.

A 33, a 35 és a 46 éves férfiakat azzal gyanúsítják, hogy a **s.-i, a n.-i, a m.-i, a sz.-i**, valamint a **p.-i** vadásztársaságok területén rendszeresen orvvadász tevékenységet folytattak. A három vadász azután is ejtett vadakat, miután a vadásztársaság, aminek tagjai voltak, több évre eltiltotta őket a vadászati tevékenységtől, mert megsértették a vadászati etikai kódexet. A rendőrök a három férfinél a házkutatás során lefoglalták a vadászfegyvereiket, illetve azokat a fagyasztott vadhúsokat, amiket a házaikban találtak a hűtőszekrényekben...."

A fentieket tartalmazó közleményt alperes a rendőrség honlapján is nyilvánosságra hozta. Felperes kérelmére a **Hírlap** „újságcikk címe” címmel

helyesbítést tett közzé, azzal a megjegyzéssel, hogy „a 46 éves vadász a bűnügyben továbbra is gyanúsítottként szerepel”.

Felperes keresetében alperest 4.000.000 forint nem vagyoni és 105.000 forint vagyoni kár megfizetésére kérte kötelezni. Kérte, hogy alperes adjon nyilvánosan elégtételt a **Hírlapban** közzétett, általa megfogalmazott közleménnyel, továbbá kötelezze alperest perköltségei megtérítésére. Állította, hogy a meggyanúsítása minden alapot nélkülözött, ekként vele szemben alkalmazott kényszerintézkedések, így a megbilincselése, előállítás, méltatlan körülmények közötti várakoztatása, majd meggyanúsítása is jogszerűtlen volt, mellyel kapcsolatosan emberi méltósága sérült, így alperes kártérítés megfizetésére köteles. Kártérítési keresetét ekként részben emberi méltóságának sérelmére alapította, mely alperes jogellenes eljárása nyomán következett be. Emellett alperes sajtóközleményeivel összefüggésben álláspontja szerint jó hírneve is sérült. Jogcímként hivatkozott a Ptk. 349. § (1) bekezdésére is.

Alperes a kereset elutasítását indítványozta. Álláspontja szerint eljárása jogszerű volt, ezt nem befolyásolja az, hogy felperessel szemben a büntető, majd a nyomozati eljárást megszüntette a hatóság. Az államigazgatási jogkörben okozott kárfelelősség feltételei azért sem állnak fenn, mivel felperes a rendelkezésére álló rendes jogorvoslat lehetőségét nem merítette ki, illetve alperes eljárása nem alapult felróható módon kirívóan okszerűtlen mérlegelésen. Nem vitatta, hogy a **F. Rendőr-főkapitányság Sajtószolgálat**a a **Hírlapban** a felperes által sérelmezett sorokat tette közzé. Álláspontja szerint azonban abból a felperes személye nem beazonosítható, emellett a közlemény pontosítása is megtörtént. Vita tárgyává tette a kereset összecszerúségét is.

Az elsőfokú bíróság ítéletében arra kötelezte alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 200.000 forintot, továbbá ugyanezen határidőn belül a **Hírlapban** saját költségén tegyen közzé nyilatkozatot, ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 54.000 forint perköltséget. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek ugyancsak 15 nap alatt, 12.000 forint perköltséget. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 221.670 forint illetéket, míg 24.630 forint illetékről akként rendelkezett, hogy azt az állam viseli. A keresetet a Ptk. 75. § (1) bekezdése, 76. §-a, 78. §-a, illetve 349. és 339. § (1) bekezdése alapján bírálta el.

Kifejtett álláspontja szerint felperes által előterjesztett elsődlegesen személyiségi jog megsértése és a másodlagosan államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti kereseti kérelmei lényegében fedik egymást. Az államigazgatási jogkörben okozott sérelem eredményezhet vagyoni, illetve nem vagyoni kárt is, utóbbi esetben azonban szükségképpen valamilyen személyhez fűződő jog sérelmén keresztül következik be a károsodás. Ekként álláspontja szerint a személyhez fűződő jogok megsértésére alapított elsődleges kereset benne foglaltatik az államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti másodlagos kereseti kérelemben azzal a fontos különbséggel, hogy az államigazgatási jogkörben okozott kár megítélése szempontjából a kártérítésnek mind a különös, mind az általános feltételeit vizsgálni kell. A jogellenesség körében az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes meggyanúsítására az alperes okszerű mérlegelése alapján került sor, ezért a gyanúsítás miatt kárfelelősséget megállapítani sem nem vagyoni, sem ügyvédi költséget jelentő vagyoni kár tekintetében nem lehet. A 2013. augusztus 28. napján lezárult büntetőeljárás az elsőfokú bíróság álláspontja szerint, nem tekinthető eltúlzottan hosszú időnek, alperest ezért felróhatóság e körben sem terhelte. Felperes az előállító helyiség szennyezettségét nem bizonyította, nem fogadta el a felperes családi életében a negatív változások bekövetkezésének tényét sem. Megalapozottnak találta ugyanakkor a felperes keresetét a rendőrségi tájékoztatás alapján megjelent újságcikk, illetve bilincs, mint

kényszerítőeszköz alkalmazása körében. A bizonyítási eljárás eredményeképpen ugyanis megállapítható volt az, hogy a felperest önmagában az életkora és a vadászatra való utalás alapján be lehetett azonosítani. Erre tekintettel elégtételt nyújtó közlemény nyilvánosságra hozatalára kötelezte az alperest, mely azonban a gyanúsítás alaptalanságára nem tér ki. A bilincselés jogszerűtlenségét illetően utalt a Rendőrségről szóló törvény 48. §-ára és a 30/2011. (IX.22.) BM rendelet 41. § (1) bekezdésére és 48. §-ára. Rámutatott, hogy a bilincs alkalmazása a házkutatás alatt nem volt indokolt a felperes együttműködő magatartására tekintettel. Felperes emberi méltóságát pedig sértette, hogy ruházatát felesége segítségével, bilincsben volt kénytelen kicserélni. Az, hogy a felperes a bilincselés ténye ellen nem élt panasszal, a kárfelelősség megállapítása szempontjából azért irreleváns, mert az utólagos panasz, mint jogorvoslati lehetőség nem alkalmas az elszenvedett sérelem orvoslására. Az elsőfokú bíróság a kényszerintézkedés tartamára tekintettel 200.000 forint kártérítés megfizetését találta olyan mértékűnek, amely alkalmas az elszenvedett sérelem kiküszöbölésére. A perköltségről a Pp. 81. § (1) bekezdés alapján határozott.

Az elsőfokú ítélet ellen felperes és alperes terjesztett elő fellebbezést.

Felperes azt indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg akként, hogy a felperes keresetének teljes egészében adjon helyt, valamint kötelezze alperest perköltség megfizetésére. Kifejtette, hogy a felperes meggyanúsítása nem volt megalapozott, az alperes az általában elvárható gondosságot nem tanúsította a bizonyítékok mérlegelése során. A felperes 2012. augusztus 13-ai tanúmeghallgatásán nem is akarta tisztázni a vaddisznó elejtés körülményeit, pedig a felperes kész lett volna rá. Nem értett egyet az elsőfokú ítéletnek a telefonbeszélgetésre vonatkozó ténymegállapításaival sem. A telefonbeszélgetés tartalmából ugyanis a felperesre következtetéseket levonni nem lehetett. Alperes figyelmetlenségéből adódott az, hogy a beszélgetést a felperesnek tulajdonította, holott a beszélgetés 2012. március 31. napján történt, így a 2012. április 9. napján nyomozás alapját képező eseményekkel összefüggésbe nem hozható. Felperes ugyanakkor az elsőfokú ítélet megállapításaival szemben valótlán tartalmú tanúvallomást nem tett, ilyen tartalmú dokumentum nincs a nyomozati anyagban. A fentiek alapján a rendőrség gyanúsítása nem volt megalapozott, mert semmilyen releváns bizonyíték nem volt a felperes előállítására, de meggyanúsítására sem. Ezért a felperest megilleti mind a nem vagyoni, mind pedig a vagyoni kártérítés, mely az alaptalanul megindult, majd megszüntetett szabálysértési eljárás során a felperesnél ügyvédi költségként felmerült. Hivatkozott arra is, hogy a rendőri intézkedésnek a felperes önként alávetette magát, az alperesnek lehetősége volt arra, hogy meggyőződjék a felperes teljes fegyvertelenségéről, ekként a támadás veszélye fel sem merülhetett, különös tekintettel a rendőri túlerőre. Így a bilincselés alkalmazásának jogszabályi lehetősége nem állt fenn. Sérelmezte, hogy az elsőfokú ítélet nem tartalmazza annak tényét, hogy a felperes WC szükségletét is csak az őt őrző kommandósok jelenlétében megbilincselve végezhetette, felperest a kiskorú gyermeke előtt fegyveres, álarcos, fekete ruhába öltözött kommandósok kísérték. Az előállító helyiség szennyezettségére, leromlott állapotára vonatkozóan a felperes személyesen szóbeli panaszt tett az előállítás napján. A közzétett valótlán tartalmú közlemény miatt felperes családi kapcsolatai sérelmet szenvedtek, ezt támasztotta alá **Sz.Z.** tanú vallomása. A felperest ért anyagi kárt pedig felperes okirattal igazolta. A bíróság által közzétenni rendelt helyesbítő közleménnyel összefüggésben sérelmezte, hogy abból kimaradt az a szövegrész, hogy a felperest a rendőrség alaptalanul vádolta meg, Ugyanakkor kérte, hogy a helyesbítő cikk a nyomtatott és az elektronikus változatban is jelenjen meg.

Alperes fellebbezésében elsődlegesen azt kérte, hogy a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatva, a felperesi keresetet utasítsa el,

egyben kérte felperes jogtanácsosi munkadíjban való marasztalását. Álláspontja szerint alperes nem sértette meg a felperes személyhez fűződő jogát azzal, hogy a házkutatás alatt mindvégig bilincsből tartotta őt. Felperes jó hírneve sem sérült, mert a **Hírlapban** megjelent cikkből felperes nem azonosítható be. A falu lakosai értesüléseiket nem elsődlegesen a hírlapból szerzik be, hanem inkább szóbeszéd útján, amely alperesnek nem felróható. Előadta, hogy **S.-on** húsz vadász él, amelyből közel hat azonos életkorú a felperessel. A vadászok körében elterjedt hír nem a hírlapból származik. Kiemelte, hogy az alperes helyreigazításnak is minősíthető közleménye megjelent a **internetes portál címe** portálon 2013. március 1-jén.

Másodlagosan azt indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla a nem vagyoni kártérítés összegét szállítsa le. Álláspontja szerint, az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, helyes következtetést vont le a büntetőeljárás megindítása, bilincshasználat kezdete, a házkutatás elrendelése és végrehajtása, továbbá a büntetőeljárás időtartamát illetően is. Megítélése szerint, azonban a házkutatás alatt a bilincs használata indokolt volt. Ugyan a felperes együttműködött, ez a magatartás azonban bármikor megváltozhatott. Alperesnek a kényszerintézkedés alkalmazásakor értékelnie kellett, hogy az eljárás lőfegyverrel elkövetett bűncselekmény gyanúja miatt folyt, továbbá a felperes vadász, bizonyítottan rendelkezett lőfegyverrel, ezért nem zárható ki, hogy az ilyen típusú bűncselekmények elkövetői illegálisan is tartanak lőfegyvert, bármikor előkerülhet rejtékhelyéről egy másik fegyver, amellyel a meg nem bilincselte személy támadást intézhet a rendőr vagy bárki más ellen. Amennyiben az ítéltábla a bilincs fenntartását személyiségi jogsértőnek tartaná, úgy kérte annak értékelését, hogy a bilincset felperes a házban viselte, ahol idegenek nem tartózkodtak.

A felperes fellebbezése részben alapos, alperes fellebbezése alaptalan.

A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés e) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Az elsőfokú bíróság a tényállás megállapításához szükséges bizonyítást lefolytatta, felperes személyes meghallgatásán túl tanúbizonyítást fogantatosított, beszerezte a **S.-i** Rendőrkapitányság **ügyszámú** nyomozati iratait. A kereset elbírálása szempontjából releváns tényállást helyesen állapította meg, azonban az abból levont jogi következtetéseivel a Fővárosi Ítéltábla csak részben értett egyet.

Alapvetően téves az elsőfokú bíróságnak az az álláspontja és jogi okfejtése, hogy a személyiségi jog megsértése iránti kereseti kérelem, mint többen a kevesebb, benne foglaltatik az államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére irányuló kereseti kérelemben, így felperes elsődleges és másodlagos kereseti kérelmei lényegében fedik egymást. A szerződésen kívül okozott kár megtérítésének speciális alakzata és a személyiségi jog megsértésével összefüggésben érvényesíthető igények polgári jogi szabályai adott esetben közös feltételrendszerként képezhetnek a kártérítési felelősség elbírálásánál, de alapvetően egymástól függetlenül is alkalmazható jogintézmények.

A Ptk. 75. § (1) bekezdés szerint a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani.

A Ptk. 84. § (1) bekezdés alapján, akit személyhez fűződő jogában megsértenek, az eset körülményeihez képest az a)-e) pontban felsorolt jogkövetkezmények alkalmazását kérheti. Ezen jogkövetkezmények közül az e) pont szerint követelhető kártérítés csupán egy a sérelem orvoslására alkalmas következmények közül, a személyiségi jogi sérelem egyéb jogkövetkezményeit illetően a kártérítési felelősség felróhatóságot megkövetelő szabályainak alkalmazása - objektív jogkövetkezményekről lévén szó - fel sem merül. Emellett az elsőfokú

bíróság által kifejtett jogi álláspont azért sem lehet helytálló, mert a Ptk. 349. § (1) bekezdésének alkalmazására kizárólag államigazgatási jellegű, tehát a közhatalom gyakorlása során kifejtett szervező, intézkedő tevékenységgel összefüggésben kerülhet sor. A perbeli esetben azonban felperes keresete nemcsak a lefolytatott hatósági eljárás jogellenességeit támadja, hanem alperesnek a közhatalmi tevékenységétől független, a nyilvánosságot tájékoztató tevékenységében rejlő jó hírnévhez fűződő személyiségi jog megsértését is állítja. Közhatalmi tevékenység hiányában pedig a Ptk. 349. § (1) bekezdésének felhívása szóba sem jöhet.

A felperes kereseti kérelmét a 6. sorszámú jegyzőkönyvből kitűnően elsődlegesen személyiségi jogi alapon terjesztette elő, majd másodlagosan hivatkozott a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének szabályaira, amelyeknek az elsőfokú ítélet szerinti egységes, egy keresetként történő értékelésére eljárásjogi okból sincs mód. Látszólagos keresethalmazat esetén a feltételesen összekapcsolt kereseti kérelmekről, azaz a másodlagos kérelemről az elsődleges kereseti kérelem elbírálásának függvényében kell dönten, amennyiben a bíróság az elsődleges kereseti kérelmet elutasítja, a másodlagos kereseti kérelmet is el kell bírálnia. Ellenkező döntés esetén a másodlagos keresetről nem kell határozni.

A felperes által előterjesztett „másodlagos kereseti kérelem” elbírálása azonban a perben szükségtelen volt, mert a kereset az elsődlegesen megjelölt személyiségi jogi alapon eldönthető.

A **S.-i** Rendőrkapitányság előtt folyamatban volt **ügyszámú** nyomozati eljárással összefüggésben a felperes sérelmezte az álláspontja szerint szükségtelenül és jogellenesen alkalmazott bilincs használatát, a felperessel szemben a büntetőeljárás megindítását, előállítást, a méltatlan körülmények közötti meghallgatást, ekként személyes szabadsága, emberi méltósága, jó hírnév megsértése miatt kérte a Ptk. 84. § (1) bekezdés c) és e) pontjának alkalmazását.

A Ptk. 76. § szerint a személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti különösen az egyenlő bánásmód követelményének megsértése, a lelkiismereti szabadság sérelme és a személyes szabadság jogellenes korlátozása, a testi épség, egészség, valamint a becsület és az emberi méltóság megsértése. E szabadságjogok széles körű törvényi védelem alatt állnak, azt az Alaptörvény II. és IV. cikke védelemben részesíti. A személyhez fűződő jog sérelme azonban a személyes szabadságot korlátozó hatósági eljárások során nem állapítható meg, amennyiben az nem minősíthető egyben jogellenesnek is. Ekként közérdekből törvényi felhatalmazással és szabályozással a személyes szabadság korlátozható a büntető, illetve szabálysértési eljárás során előállítás továbbá kényszerintézkedések alkalmazásakor. Amennyiben tehát alperes a törvényi felhatalmazás alapján járt el a kényszerintézkedések alkalmazása során, úgy jogellenesség hiányában személyiségi jog megsértése miatt polgári jogi felelőssége sem áll fenn.

A bilincs használatát illetően az elsőfokú bíróság helyesen hívta fel az 1994. évi XXXIV. törvény 48. § a), b) és c) pontját, illetve a 30/2011. (IX.22.) BM rendelet 41. § (1) bekezdésében foglaltakat. A 2013. február 6. napján kiállított jelentés szerint a bilincs alkalmazására a Rtv. 48. § c) pontja alapján, szökés megakadályozása érdekében került sor, a Szolgálati Szabályzat 41. § (4) bekezdés b) pontja szerinti módon. Felperes 2013. február 6. napján a hatósági intézkedéssel szemben ellenállást nem tanúsított, az intézkedés során együttműködött. Az előállításról készült jelentés szerint felperessel szemben az intézkedésre nem a felperes lakóhelyén, hanem **S.-on**, a **N.** utcában került sor, felperes ekkor pizsamában, kabátban igyekezett gépkocsival **Sz.Z.** lakóhelye felé, felszólításra a gépkocsiból kiszállt.

A 30/2011. (IX.22.) BM rendelet 41. § (1) bekezdés c) pontja szerint bilincs alkalmazása az Rtv. 48. §-ban meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt, akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg.

Az Rtv. 15. § (1) bekezdése értelmében a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. A (2) bekezdés úgy rendelkezik, hogy több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredmény biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár. A 16. § (1) bekezdés szerint a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének szem előtt tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye kényszerítő eszköz alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört és a rendőri intézkedés enélkül is biztosítható.

Mivel a rendelkezésre álló iratok alapján nem volt olyan tényállási elem, amely a hatósággal együttműködő, a rendőrség felé igyekvő, pizsamában lévő felperessel szemben kényszerintézkedés alkalmazásának szükségességét indokolta volna, azt a rendőri jelentésben foglaltak, de az intézkedő rendőrök tanúvallomásában elmondottak sem tették szükségessé. Ekként felperes megbilincselése és a bilincselés fenntartása is sértette a rendőrségi törvényben megfogalmazott szükségesség és arányosság követelményét, mert arra különösebb megfontolás nélkül, lényegében automatizmusként, a fenti elvek mérlegelése nélkül került sor, amelyre alperesnek törvényes felhatalmazása nincsen.

Alapos azon felperesi fellebbezési érvelés is, hogy alperes a felperessel szemben bizonyítékok hiányában indított büntetőeljárást, ekként nem volt jogszabályi alapja a felperes előállításának sem.

A Be. 6. § (2) bekezdése szerint büntetőeljárás csak bűncselekmény gyanúja alapján és csak az ellen indítható, akit bűncselekmény megalapozott gyanúja terhel. Az, hogy a megalapozott gyanú fennáll-e, a bizonyítékok mérlegelésével dönthető el, az anyagi jogi szabályok figyelembevételével.

Alperes a felperest 2013. február 6. napján nagyobb értékre, üzletszerűen elkövetett lopás büntettének elkövetésével gyanúsította. A Btk. 316. § (1) bekezdése szerint, aki idegen dolgot mástól azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa, lopást követ el. Az (5) bekezdés b) pontja szerint a büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a nagyobb értékre elkövetett lopást a (2) bekezdés a)-d) pontjában meghatározott módon követik el.

2013. február 6. napján felperessel szemben ezen tényállás megvalósítását egyetlen bizonyíték sem támasztotta alá. A gyanúsítást a nyomozati iratok között 64-78 oldal között található titkos információgyűjtés keretében szerzett hanganyag egyetlen sora sem indokolja, de a felperesnek tulajdonított beszélgetés a 2012. augusztus 13. napján tanúként tett vallomásával sem áll ellentétben. Az elsőfokú bíróság ekként okszerűtlenül jutott arra a következtetésre, hogy a felperessel szemben a büntetőeljárás megindítása, a gyanúsítás közzlése nem volt jogellenes. Bár annak eldöntése, hogy az alapos gyanú adott bűncselekmény elkövetése szempontjából fennáll-e, a bizonyítékok mérlegelésének eredményétől függ, ezen mérlegelési tevékenység nem vezethet önkényes, nyomozati adatokkal alá nem támasztható következtetések levonásához, majd személyiségi jogokat súlyosan korlátozó kényszerintézkedések alkalmazásához. A fentiekből pedig az is következik, hogy felperes előállításának sem volt jogszabályi alapja.

Az előállítás általános feltételeit a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény tartalmazza. Felperes előállítására az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja

alapján került sor, mert a hatóság álláspontja szerint felperes bűncselekmény elkövetésével volt gyanúsítható.

Mivel azonban bűncselekmény, illetve szabálysértés az intézkedés időpontjában a hatósági határozatok alapján igazoltan nem valósult meg, de ennek gyanúját megalapozó bizonyítékok sem álltak rendelkezésre, az alperes részéről az előállítás és az ennek nyomán megvalósuló személyes szabadság korlátozásának jogszerűségét az Rtv. 33. § (1) bekezdés b) pontja nem támasztja alá.

A fentiek eredményeképpen alperes intézkedései nem feleltek meg a szükségesség, arányosság követelményének, ekként alperes a felperest jogellenesen korlátozta személyes szabadságában, a bilincs alkalmazásával pedig megsértette emberi méltóságát, így felperes ezzel összefüggésben alappal kérte a Ptk. 84. § (1) bekezdésében foglalt jogkövetkezmények alkalmazását.

Helytállón döntött az elsőfokú bíróság arról, hogy a 2013. február 8. napján a **Hírlapban** és a **internetes portál címe** internetes portálon közzétett közlemény személyiségi jogot sértett.

A Ptk. 78. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogok sérelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. A (2) bekezdés szerint a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy valótlan tényt hamis színben tüntet fel. A Ptk. 85. § (1) bekezdésében a személyhez fűződő jogokat - a (2) és (3) bekezdésben foglalt kivételekkel - csak személyesen lehet érvényesíteni. Alperes fellebbezési érvelésében sem tette vitássá, hogy a sérelmezett közlemény felperesre vonatkozott, de nem vitatta alperes azt sem, hogy az abban foglalt tényállítások nem felelnek meg a valóságnak. Védekezése szerint az olvasó számára a felperes nem volt beazonosítható. A közleményben az érintett személyek életkorán, **s.-i** mivoltán és a vadászat tényén túl egyéb adat az olvasó részére a beazonosíthatóságot nem segíti. Nem lehet azonban a közzétett nyilatkozatot a valóságban lezajlott eseménysortól függetleníteni. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a **újságcikk címe** című cikk megjelenésére egy a község életében nagyobb figyelmet keltő és hírértékkel bíró, nagy számú, álarcos kommandós bevetésével járó akciót követően került sor, amely immáron nem hagy kétséget az érintett személyek kiléte felől. Helytállón döntött ezért az elsőfokú bíróság a Ptk. 84. § (1) bekezdés c) és e) pontjának, illetve a Ptk. 339. § (1) bekezdésének alkalmazásáról.

Elégtétel:

Az elégtétel adását illetően általános jogelv, hogy az elégtételnek hasonló jellegűnek kell lennie ahhoz, ahogyan a jogsértés bekövetkezett. Mivel a perben igazolást nyert, hogy a felperessel kapcsolatos eseményről nem csupán a **Hírlap** számolt be, hanem azonos tartalmú közleményt a **internetes portál címe** is nyilvánosságra hozott, az ítéletábla az elégtételadást ezzel azonos körben határozta meg. Mivel a Fővárosi Ítéletábla a jogsértés tényét a gyanúsítással összefüggésben is megállapította, az elégtételt adó nyilatkozat szövegét is ennek megfelelően változtatta meg azzal, hogy az elégtételadás módjának meghatározásakor a bíróság nincs kötve a felperes kereseti kérelméhez.

A Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja szerint, akit személyhez fűződő jogában sértenek, kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint, jelen esetben a Ptk. 349. § (1) bekezdésben foglalt speciális és 339. § (1) bekezdésében meghatározott általános feltételek teljesülése esetén. A Ptk. 349. § (1) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz fűződő jog kimerítésének azért nem volt jelentősége, mert a kár elhárítására egyetlen, felperessel szemben alkalmazott intézkedést illetően előterjeszthető jogorvoslat sem volt alkalmas, a panasz időben később történő elbírálása a sérelmet nem tette volna meg nem történtté.

Nem vagyoni kár:

A felperes személyiségi jogainak sérülése miatt köztudomású tényként állapítható meg, hogy a felperest nyilvánvaló lelki sérülés és hátrány érte. Hátrányt jelentett a személyes szabadság ideiglenes elvonása, az átélt intézkedés megalázó volta, az, hogy ezt a felperesnek családtagjai, gyermekei előtt kellett elszenvednie. **Sz.Z.** tanú vallomásával alátámasztotta azt is, hogy mindez a felperes megítélését lakókörnyezetében megváltoztatta, amely mindenképpen hátránnyként értelmezhető. Azt felperes előadásán kívül egyéb bizonyíték nem támasztja alá, hogy felperes a mosdóban rendőrök jelenlétében tartózkodhatott. Figyelembe véve a jogsértés tárgyi súlyát és a felperes által elszenvedett joghátrányt a Fővárosi Ítéltábla a nem vagyoni kártérítés mértékét a károkozaskor fennálló ár- és értékviszonyokból kiindulva 1.000.000 forintra felemelte, amely összeg szükséges és elégséges a felperest ért nem vagyoni sérelem kompenzálására.

Vagyoni kár:

Az elsőfokú bíróság a kereset vagyoni kár megtérítésére irányuló követelését azért nem tartotta megalapozottnak, mert az álláspontja szerint az egyébként jogszerűnek tekintett gyanúsítással függött össze. Bár a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint alapos gyanút 2013. február 6. napján bizonyíték nem támasztotta alá, a védői költségeket kártérítési perben érvényesíteni mégsem lehet. A Be. 190. § (4) bekezdése esetén a nyomozás megszüntetése esetén a bűnügyi költséget az állam viseli, de ekként rendelkezik a Szabálysértési törvény 92. § (4) bekezdése is. A bűnügyi költség megtérítését a büntetőeljárás megszüntetése esetén felperes a 26/2003. (VII.1.) IM-BM-PM együttes rendelet 1. § alapján igényelheti, erre polgári bíróságnak hatásköre nincsen (EBH2010. 2140.). Nem tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor az alperes marasztalását a vagyoni kártérítési elemeket illetően mellőzte.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdés alapján részben megváltoztatta, a keresetet elutasító részében pedig helybenhagyta.

Az ítéltábla döntése következtében az elsőfokú perköltségre vonatkozó rendelkezés is megváltoztatásra szorult, erre a Pp. 81. § (1) és (2) bekezdés alapján került sor. Felperes pernyertességének aránya 24%, így az elsőfokú perköltség 76%-a, azaz 155.990 forint jogtanácsosi munkadíj megfizetésére köteles. A feljegyzett 246.300 forint kereseti illetékből pervesztessége arányában felperes 186.300 forint kereseti illetéket visel. Alperes az eljárás során az 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján személyes illetékmentes, így a további le nem rótt illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM számú rendelet 13. § (2) bekezdése alapján az állam viseli.

A másodfokú eljárás során alperes fellebbezését illetően pervesztes, a le nem rótt 48.000 forint fellebbezési illetéket az állam viseli. A felperes által le nem rótt 312.400 forint fellebbezési illetékből 248.400 forintot felperes, 64.000 forintot alperes helyett az állam visel. A másodfokú perköltséggént felmerült ügyvédi munkadíjat a Fővárosi Ítéltábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján határozta meg, annak viseléséről a Pp. 81. § (1) és (2) bekezdése szerint döntött.

Budapest, 2015. szeptember 1.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.
a tanács elnöke

Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k.
előadó bíró

. Hegedűs Mária s.k.
bíró

A kiadmány hitelélül:
Utasi Ferencné írnok